

ostalim vevlastim garancijo za izplačanje te odškodnine, in je vsled te izjave tudi pričakovati, da se mejnarodno vojaštvo skoro vrne domov. Želeti bi to pač bilo, kajti navzočnost sovražnih čet le razburja kitajsko prebivalstvo in provzroča novih nepotrebnih nemirov. Tudi kitajski dvor je izjavil, da se ne vrne prej v Peking, dokler ni sveto mesto popolnoma očiščeno sovražnih čet. Nekatera poročila govore, da so katoliški misijonarji po nekod začeli zopet z nova delovati. Konečno nam je še dodati najnovejšo došlo vest o nekem krvavem spopatu nemških vojakov s kitajskimi vojaki pri Velikem zidovju v Paotingfu. Ta boj pa je bil za Nemce velika nesreča; kajti padlo je pet častnikov in 80 mož, brez ranjenih. Nemci so v veliki zmešnjavi bežali pred Kitajci.

Obrtnija.

Pristojbinski ekvivalent.

V zadevi pristojbinskega ekvivalenta odprtih in komanditnih družb se pripravlja sedaj peticija, za katero se bode tudi pri nas pobiralo podpise, saj je ta stvar velikega pomena tudi za naše trgovce in obrtnike. Da bodo ti vedeli, za kaj se pri ti peticiji gre, hočemo stvar nekoliko pojasniti.

Ministrski ukaz o ekvivalentu.

Finančno ministrstvo je dne 30. marca t. l. izdalo naredbo, s katero določa glede odmerjanja pristojbinskega ekvivalenta odprtim trgovskim družbam in komanditnim družbam naslednje:

1. Odprtim trgovskim družbam, katerim se v petem desetletju ni predpisal obrtni ekvivalent od nepremičnega premoženja, se ta ekvivalent, če so ga dolžne plačati, predpiše samo za šesto desetletje, predpisovanje za potekla leta desetletja pa se opusti.

2. Finančna ravnateljstva se pooblašajo, da opuste naknadno iztirjanje ekvivalenta, ako so odtrpe trgovske družbe ali komanditne družbe svoje nepremično premoženje po predpisih za šesto desetletje oglasile in se je dognalo, da se prepisna pristojbina od sprejetja dotičnih pristojbin družbo ni plačala, to pa le, ako so nepremičnine prišle v last dotične družbe pred 1. januarjem l. 1896. in ako ni posebnih vzrokov, da se pristojbina tudi naknadno iztirja. Ta določba seveda ne velja za tiste slučaje, ki so po zakonu z dne 13. decembra l. 1862. drž. zak. št. 89 (opomnja 1 ali opomnja 2 lit. b) pristojbinskega ekvivalenta sploh oproščeni.

3. Od tistih nepremičnin, ki so last kake odprte trgovske družbe, ni plačati prepisne pristojbine, ako se zgode v dotični družbi premembe v osebah, to je, če stari člani pristopijo, samo da družba še dalje obstoji, namesto prepisne pristojbine pa je plačati v tarifni točki 106, B, e, zakona s 13. decembra l. 1862. določeni pristojbinski ekvivalent. To velja tudi za slučaj, če so družbine realitete v zemljiški knjigi vpisane na ime kakega posameznega člana dotične družbe.

Ako se je vzlic temu primeril slučaj, da so se od ealilet, katerim je sedaj predpisati pristojbinski ekvi-

valent, tekom predidocih desetletij naložile povodom premembe mej družbinimi člani prepisne pristojbine, tako je na zahtevanje dotične družbe to nepravilno naloženo pristojbino od pristojbinskega ekvivalenta odšteti.

4. Za odmerjenje ekvivalenta ne neizogibno potrebnega detajliranja ekvivalentnih napovedi se ne sme zahtevati. Zlasti zadostuje sumnarična napoved glede fundus instructusa, ako je po njem mogoče spoznati njegovo vrednost. Sme se tudi vrednost pavšalno označiti.

5. Finančna oblastva prve instance se pooblašajo, da tistim družbam, katere doslej niso plačevale pristojbinskega ekvivalenta in torej še ne poznajo dotičnih zakonskih predpisov dovolijo podaljšanje v § 20. naredbe finančnega ministrstva z dne 14. julija l. 1900 določenega roka za predložitev napovedi toda k večjemu do 30. junija l. 1901.

Rekurzi zoper naročenje napovedi.

V jedni zadnjih sej poslanske zbornice je na interpelacijo češkega poslanca dr. Stojana vštetja aktivnih obresti v napoved odgovoril finančni minister, da je že naročil finančnim oblastvom, da ni plačati ekvivalenta od tistih obresti, ki so bile 31. decembra l. 1900 v naprej določene za porabo, a so se dodale premoženju. Ta določitev o porabi obresti mora biti izrečena v ustanovnem pismu ali v statutu, drugače se obresti prištejejo premoženju. To velja tako za duhovniške beneficije, kakor tudi za druge juridične osebe. (Dalje sledi).

Kmetijstvo.

Kje naj dobimo potrebna sredstva za ustanovitev vinske zadrage?

Ako naj pričnemo z vinarsko zadrugo pospeševati našo vinsko trgovino, potem nam je treba pripravne kleti, dobre vinske posode in zadosti vina, za vse skupaj pa — denarja.

Za dobavo dobre vinske kleti, potrebne posode in dobrega vina ni treba posebnih skrbij. Vse to se bo lahko dobilo. Drugače pa je z denarjem. Tega nam je imeti pred vsem in v tem pogledu sta važni za nas zlasti sledeči dve vprašanji:

- 1.) Koliko denarja potrebujemo za to podjetje, in
- 2.) kako naj spravimo potrebni denar skupaj?

Kar se tiče prvega vprašanja, je odgovor lahek. Potrebna množina denarja se namreč ravna po obsegu celega podjetja, ali z drugimi besedami rečeno po tem, s koliko množino vina hočemo začeti vinsko trgovino.

Če uvažujemo nasvet, katerega sem v zadnjem članku napisal in po katerem naj se ta kupčija po malem prične, potem zadostuje popolnoma, ako nakupi zadruga za pričetek kakih 250—300 hl vina. Tolika množina vina se bo lahko kupila in tudi lahko prodala. Ako prištejemo h kupni vrednosti tega vina tudi stroške

Politični pregled.

Notranji položaj je poslal zadnje dni nekam kritičen in to iz gospodarskih vzrokov. Poslanci planinskih dežel bi radi investicijsko predlogo ter ž njo sklenjene razne železnice še v tekočem zasedanju državnega zbora pod streho spravili. Čehi pa so se temu sicer ne direktno, pač pa indirektno uprli. Zahtevajo namreč, naj se istodobno reši tudi vprašanje glede zgradbe kanalov ter zadobi dotični zakonski načrt postavno veljavo. Bivši finančni minister Kaizl je iztaknil še nekaj novega. Zahteva namreč, naj se pred zgradbo kanalov na Moravskem, Češkem in v Šleziji regulirajo tiste reke, katere bi potem rezali kanali. Izpolnjenje teh zahtev bi veljalo novih 200 milijonov kron. Ker pa je potreba regulirati reke ne samo v zgoraj navedenih treh kronovinah, marveč tudi po vseh drugih deželah, pravijo zastopniki teh drugih kronovin: ako se regulirajo reke na Češkem, na Moravskem in v Šleziji, naj se regulirajo tudi v drugih deželah. Ako bi hoteli Čehi vztrajati pri svojih zahtevah in bi se jih ne hotelo zadovoljiti, potem je gotovo, da bodo brez hrupa in šuma lahko preprečili parlamentarno rešitev investicijske predloge, vsled česar bi se zgradba druge železniške zveze s Trstom lahko na nedolžno čas zavlekla. Mogoče je pa, da se vendar doseže sporazumljenje. Ministrski predsednik Körber je napravil načrt konkretnih predlogov, s katerim je stopil tako pred Čeha, kot pred Nemce in res je nekaj upanja, da zadobi ta posredovalni načrt pritrditve obeh najbolj interesiranih strank. V tem načrtu igra zakon o žganju veliko ulogo, zakaj ta zakon bi Češki največ koristil in bi ga Nemci lahko preprečili, ako Čehi nekoliko odnehajo.

Delegaciji sta sklicani na dan 20. maja na Dunaj. Zborovanje delegacij utegne trajati tri tedne. Morda se pojavi v letošnjem zasedanju kaj posebno zanimivega, ker letos bodo v delegaciji tudi nemški radikalci.

Železniški odsek poslanske zbornice je imel v sredo sejo, v kateri je dokončal razpravo o investicijski predlogi. Vladni načrt je bil odobren in ugovori Čehov odklonjeni. Zdaj je ta načrt goden, da pride pred poslansko zbornico.

Konflikt zaradi odvetniškega tarifa. — V justični upravi se opazuje v zadnjih letih neko odvetnikom jako neprijazno strujo. Po splošnem mnenju je oče te struje dvorni svetnik Klein. Že novi civilnopravni red je tako sestavljen, da je odvetnikom odpadel ogromen del zaslužka, vrh tega pa se še sodišča trudijo, da bi postali odvetniki nepotrebni. Zdaj je justično ministrstvo izdalo nov odvetniški tarif. Ta tarif je tak, da bi odvetniki morali priti ob ves zaslužek. Vsled tega je nastal močan odpor. Razne odvetniške zbornice so se odpovedale vsem funkcijam oziroma odstopili so vsi funkcionarji in nihče neče več te funkcije opravljati. V poslanski zbornici je bila podana interpelacija, na katero je minister odgovoril te dni in sicer še dosti ugodno, tako da se bo konflikt pač dal poravnati. Mi smo odločno za to, da se onemogoči vsako oderuštvo od strani advokatov, odločno smo pa tudi za to, da se ohrani institucija neodvisnih advokatov, ker je advokat jedina dejanska kontrola, da se zakon pravilno uporablja in onemogoči svojevoljna kabinetna justica.

— **Državni zbor** je v zadnji seji imel obširno razpravo o deklaraciji nadvojvode Frana Ferdinanda povodom njegove poroke z grofico Chotkovo. Čehi in Hrvatje se glasovanja niso udeležili in sicer iz ozirov na svoje državno-pravno stališče. Nemci so pri ti priliki ostro kritikovali izjavo nadvojvodovo pri prevzetju protektorata nad katoliško šolsko društvo, vendar ta kritika ni zadobila taci odlik, kakor se je vlada bala.

Nemčija. — V nemški vladi so se zgodile važne premembe. Odstopili so trije ministri, mej njimi finančni minister Miquel, ki so bili zastopniki konservativnih interesov glede

zgradbe velikih kanalov. Konflikt je nastal, ker je Miquel zahteval, naj se razpusti državni zbor, mej tem ko je kancelar grof Bülow bil proti temu. Na mesto odstopivših ministrov so stopili kot finančni minister Rheinbaben, kot poljedelski minister Podbielsky, kot minister za notranje stvari Hammerstein in kot trgovinski minister veliki industrijalec Möller. Novo ministrstvo se z ozirom na soglasje v tendencah imenuje v listih „ministrstvo Bülow“.

Vojna v južni Afriki. — Računajo, da burska armada šteje sedaj še vedno 24.000 mož, mej katerimi je 7000 Afrikanderjev. Seveda so te čete raztresene. General De Wett, v čigar taboru se nahaja predsednik oranjske republike Stejn je svoje čete popolnoma reorganiziral in se hoče v kratkem lotiti angleške armade v Oranju. Angleži se nič kaj dobro ne počutijo. 75.000 mož rabijo samo za varstvo železnic, nad 20.000 pa je bolnih. Ni čudo, da že „Times“ vladi priporoča, naj sklene mir, sicer se zavleče vojna do nedoglednosti.

Vojna na Kitajskem. — Nemški listi silijo vedno bolj na to, naj bi Nemčija opustila tako malo uspešno svojo akcijo na Kitajskem. „Kreuz-Zeitung“ poroča, da so že določeni tisti oddelki nemške armade, ki zapustijo v kratkem kitajsko ozemlje. Tudi se poroča, da je že določeno, koliko vojaštva bo morala vsaka država pustiti v Pekinu. Avstro-Ogrska odpozove vse svoje vojaštvo domov, kar je tudi najpametnejše, saj nima na Kitajskem prav nobenih interesov varovati.

Pristojbinski ekvivalent.

(Dalje).

Zgodovinsko-politično pojasnilo pristojbinskega ekvivalenta.

Obrtni in trgovski krogi se že več let zavzemajo za primerno reformo zakonskih določb o pristojbinskem ekvivalentu, ali da se je dokazano, da je tolmačenje zakona, kakor je v navadi pri finančnem ministrstvu, nevzdržljivo, se vladni krogi vendar ne ganejo. V naslednjih vrstah hočemo podati kratko zgodovinsko-politično pojasnilo pristojbinskega ekvivalenta in sicer na podlagi res znamenite spomenice dr. Josipa Kohla, tajnika obrtniške zveze v Libercah na Češkem.

Pristojbinski ekvivalent se je uvedel, da bi imela država nekako nadomestilo za prepisne pristojbine, katerih pri posestvih posameznih ljudi razmeroma prav pogostoma dobiva, mej tem, ko se posestva juridičnih oseb le jako redkokedaj prepišejo, in država torej časih veliko desetletij in še dlje ne dobiva nikacih predpisnih pristojbin.

Ta ekvivalent se je uvedel takoj, ko je bila država v veliki stiski in je nujno potrebovala denarja. Najprej se je to zgodilo z zakonom z dne 9. februarja l. 1850. drž. zak. št. 50. S tem zakonom se je določilo, da se mora od nepremičnega posestva občin, ustanov, duhovniških štipendij, cerkva itd. plačati od vrednosti teh posestev vsakih deset let dva odstotka davka, toda le od tistih nepremičnin, katere nosijo obresti, ne od tistih, ki se ne obrestujejo.

S tem zakonom je država hotela zadeti takozvano mrtvo roko, ki je bila doslej vseh davkov in davščin oproščena.

Nesrečni izid vojne na Italijanskem l. 1858. je grozovito vplival na državne finance. To je napotilo vlado, da je 23. junija l. 1862. predložila poslanski zbornici zakonski načrt, s katerim se nalaga dolžnost, plačevati pristojski ekvivalent tudi trgovskim in obrtniškim združitvam in društvom. Po dolgih razpravah je poslanska zbornica ta načrt zakona v nekaterih bistvenih točkah premenila in dne 24. novembra tistega leta sprejela tako spremenjeni zakon.

Ta zakon je določil, da se:

1. Ekvivalent od nepremičnin takoimenovane mrtve roke zviša na tri odstotke;
2. da se ekvivalent iztirjava tudi od posvetnih društev, zavodov in korporacij;
3. da se obdavči tudi premično premoženje v točkah 1. in 2. navedenih skupin;
4. da se obdavčijo tako tudi akcijske družbe in sploh vse združitve, ki merijo na dobiček, in katerih člani imajo pravico do kakoršnega si bodi dela skupnega premoženja — in sicer se je ekvivalent določil najprej na tri odstotke, kar pa se je 15 mesecev pozneje, namreč z zakonom z dne 29. februarja l. 1864. premenilo tako, da se je določil davek na $1\frac{1}{2}$ odstotka.

Iz razprav o tem zakonu, ki so se vršile v poslanski zbornici, se ne da posneti, kaj sta vlada in parlament mislila konkretirati z besedami „združitve, ki merijo na dobiček“. Govorilo se je tedaj samo o delniških društvih, in nihče se ni zmenil za opomine in svarila takratnega poslanca dr. Fleischerja, ki je opetovano prorokoval, da bode nedolčnost izraza „združitve, ki merijo na dobiček“ povod, da se bodo te besede lahko tolmačile v najširšem smislu, in da se bode iz te nedolčnosti lahko razvilo hudo breme prav za neimovite obrtnike in trgovce.

25 let se je vlada res držala načela, da se sme pristojski ekvivalent nalagati samo delniškemu društvu, ali po preteku teh 25 let je vladi nakrat prišla na misel, da se da nejasnost zakonovega besedila dobro izkoristiti. V tem, ko se na Ogrskem, kjer velja doslovno tisti zakon kakor pri nas, pristojski ekvivalent tirja samo od delniških družb, pa se je stvar l. 1888. pri nas korenito premenila.

(Dalje sledi).

Kmetijstvo.

Delo, hoja, počitek in zdravje živine.

Pri vzreji mlade živine glede utrjenja in ohranjenja zdravja ne poznamo boljšega pripomočka, kakor je hoja in kretanje v čistem zraku. Nedorastle živine, katere večinoma stoje v zaduhlih in prevročih hlevih, se sča-

soma omehkužijo ter so podvržene mnogim boleznim, one pa, ki se mnogo kretajo, so utrjene in bolj zdrave. Omehkužena živina pa zboli pri vsakem majhnem vzroku; nobena sapica je ne sme preprihati, a utrjena mnogo bolj kljubuje boleznim vplivom. Kmetskemu dečku nič ne škoduje, če pozimi bosopet teče k sosedovim, gosposki pa zboli, če ga prepiha le majhen vetrič. Kmetska deca so utrjena, a gosposka omehkužena. Kakor je z otroki, baš isto velja tudi o živalih; pri obeh škoduje omehkuženost.

Poleti je treba žrebeta in sploh vso mlado živino jutraj in zvečer spuščati na čisti zrak, kajti opoldansko solnce je prevroče. Za hladnega in vlažnega vremena pa izpodimo mlado živino tedaj na prosto, kadar je najbolj gorko t. j. opoldne. Kdor si hoče odrediti zdravo in krepko živino, tisti naj tega ne opušča, kar velja posebno za bodoče delavne in plemenske živali. Mlado živino spuščamo na pašnike, ali jo izženemo v posebne, ograjene, blizu hleva nahajajoče se prostore, katerim pravimo tekališča. Kjer je le mogoče, ondi naj bodo tekališča ravna, suha, travnata in dovolj velika. Zelo umestno je tudi, če se okoli ograje posade košata drevesa, ki dajo mnogo sence.

Kakor je mladim živalim v utrjenje in ohranjenje zdravja hoja neobhodno potrebna, ravno tako se prilega utrujeni živinici počitek na mehki nastelji. Kretanje in počitek se morata zaporedoma vrstiti, kajti ta red najbolj ugaja mladi živini. Nasproti temu pa prezgodnje delo pokvari vse, kar je pridobila pametna vzreja. Zatorej vam zelo priporočam, da ne vprezate mlade živine prej, predno ni popolnoma dorastla.

Živino smemo naganjati k delu, za katero ima dosti močij, a preoblagati je ne smemo nikdar. Primerno delo utrdi živali ter jih ohrani zdrave, a pretirano delo vedno škoduje. Gospodar, ki živino preobklada in presili, je sam svoj sovražnik; kajti pregnano in preoblagano živinče pride kmalu ob moč, včasih pa tudi nevarno zboli. Konje najprej pohabi in pokonča dolgotrajna in hitra vožnja; za hitri tek jih smemo uprezati le za malo časa, ako jih hočemo ohraniti zdrave. Čim težji je voz, čim hitreje živina teka, čim dalj časa mora voziti, tem prej se pokonča, pohabi in zboli.*) Živina nikoli ne sme delati do obnemoglosti in prevelike utrujenosti. Znano je, da se vol mnogo prej utruja od konja, torej ne smemo z volom nikdar toliko časa delati kakor s konjem. Precej po krmljenju ne smemo upregati za hitro vožnjo; ako pa nas sili potreba, upreči nahranjenega konja, vozimo korakoma.

Priden delavec je vreden plačila. Ako je živina ves dan težko delala, mora imeti po noči pokoj za počitek, za spanje in za nabiranje novih močij. Pa tudi po dnevu moramo živini privoščiti odmora, da se oddahne in do siteda najé. Hoja in primerno delo krepi zdravje, a baš

*) O tem se lahko prepričaš pri poštnih konjih; najboljše živali se pohabijo v 2 do 3 letih, da še za kmetijska dela niso več dovolj sposobne.

janja, drugič pa zato ne, ker ministrstvo nima upanja, da bi doseglo tako zvišanje carine na laško vino.

Vladne izjave kratki smisel je ta, da se vlada pri pogajanjih zaradi trgovinske pogodbe z Italijo ne bo čisto nič ozirala na sklep poslanske zbornice, s katerim so se odobrili odsekovi predlogi, ampak da bo varovala korist vinogradništva le v toliko, kolikor bo to mogoče ne da bi prišla pogodba z Italijo v nevarnost. Ker je pa Italiji pred vsem na tem, da se ohrani vinska klavzula, saj ima prav zaradi interesov na tem, da se trgovinska pogodba sploh obnovi in saj mora računati s tem, da Nemčija vinske klavzule na noben način ne obnovi, moramo biti na to pripravljeni, da naša vlada glede vinske klavzule malo ali celo nič ne doseže, nego da bo vinogradniško korist zopet žrtvovala koristi velikih fabrikantov.

Jedino upanje je, da bo državni zbor pri odobrenju trgovinske pogodbe z Italijo zahteval primerno carino na laška vina, ali to upanje je jako skromno, in se mu udajajo samo optimisti. Če tudi je v torek vsa zbornica glasovala za odsekovne predloge, se zdi nam, da v slučaju neugodnega uspeha vladnih prizadevanj zastran zvišanja carine na laško vino, tudi v poslanski zbornici ne bo dobiti parlamentarne večine za odpor zoper neugodno vinsko klavzulo, in bojimo se, da bo kmet-vinogradnik brez usmiljenja žrtvovan.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — Mej Nemci in Češi se je vender doseglo porazumljenje zastran vodnih stavbnih investicij, tako da bodo poslednje še tekom letošnjega zasedanja odobrene. V zadnjih sejah je poslanska zbornica sprejela zakon o davku na žganje, potem pa je razpravljala o vinski klavzuli, o kateri govorimo na prvem mestu. V torkovi seji je zbornica odkazala proračunski provizorij za drugo polovico tekočega leta proračunskemu odseku brez prvega branja. Pri razpravi o državnih podporah po elementarnih nesrečah je govoril poljski socialnodemokratski poslanec Daszynski, ki je ostro a popolnoma opravičeno žigosal nezaslišano korupcijo, ki vlada v Galiciji. Na poziv Abrahamovicza je imenoval celo vrsto poljskih aristokratov in poslancev, ki so kradli in goljufali pa so še vedno v visokih časteh. Zbornica bo zborovala do 12. junija. Kakor je sedaj projektirano, reši v tem času poleg investicijske predloge tudi zakon o lokalnih železnicah in v drugem branju tudi zakon o vodnih stavbah.

Delegaciji sta sklicani na dan 21. maja na Dunaj.

Deželni zbori se skličejo, kakor je sedaj definitivno določeno, na dan 18. junija.

Cesarjeva potovanja na Češko. — Zadnja poročila govore o cesarjevem potovanju na Češko, da se bode vršilo meseca junija. Po obisku Prage obišče cesar najbrže tudi mesti Ljutomerice in Ustje nad Labo. Vender v tem pogledu še ni nič natančnega določeno.

Ustaja v Barceloni. — V Barceloni na Španjskem je nastal upor proti tamošnjim oblastem. Nahujskana množica je napadla uradna poslopja, vsled česar je prišlo do krvavega boja, v katerem je padlo več oseb na obeh straneh. Vsled teh dogodkov je v Barceloni razglašeno obsedno stanje.

Razmere na Kitajskem. — Iz Kitajskega v zadnjem času ni nobenih zanimivih poročil, le to se čuje, da namerava grof Waldersee v kratkem odpotovati nazaj na Nemško. Po-

oblaščenec kitajskega dvora je zastopnikom vevlasti prijavil, da namerava kitajska vlada odpreti svetovni trgovini in prometu nele Mandžurijo, marveč tudi vse kitajske pokrajine, kar je baje zadovoljilo vevlasti tako, da ponehajo sovražnosti. Ta obljuba Kitajske pa je najbrže pretveza v namen, da se iznebi neprijetnih jej tujih gostov, a potem bode zopet vse pri starem.

Vojna v južni Afriki. — Značilna za dogodke na bojišču v južni Afriki so poročila, ki jih prinašajo angleški listi. Ta poročila so baš nasprotna od tega, kar se v resnici zgodi. Tako poročajo, da je angleški general Babington premagal pri Lopfonteinu Bure ter jim pobral mnogo voz z živi in živine — nasprotno pa je resnica, katero potrjujejo zdaj ista poročila, da je burski general Delarey porazil dne 29. aprila t. l. celo Babingtonovo armado. Zajel je ves njegov tabor ter mu pobral vse topove. Angleži so tudi raztrosili laž, da je burska armada demoralizovana, ter da se ne more vzdržati — vsa nepristranska poročila pa soglašajo v tem, da je angleška armada ne le demoralizovana, marveč resnično fizično za nič, ter da bi se morala ali temeljito odpočiti, česar pa Buri seveda ne dovolijo, ali pa nadomestiti z novimi močmi. Buri imajo po poročilih iz bližine Krügerjeve še 24.000 mož krepke, neutrujene armade, a jim dohaja iz vseh krajev še vedno novih prostovoljcev. Dewet, v čegar taboru je oranjski predsednik Steyn, organizira novo močno armado, po katere sestavi bode začel ofenzivo (naskok) na Oranje. Tudi Angleži se pripravljajo za neko večjo bitko, a ker je njihova armada bolna, bode težko kaj. Neko poročilo pravi, kako nečloveško postopajo Angleži z neoboroženimi Buri, zlasti z ženskami in otroci; neka posebna slast jim je, razdirati družinske vezi in trgati otroke, celo dojenčke, od mater ter tako povzročati tem ubogim ljudem še poleg telesnih tudi strašne srčne bolečine. V dokaz temu dejstvo, da je med 23.080 ujetimi Buri celih 14.251 otrok. Potemtakem ni čudo, da vlada na strani Burov največje razburjenje in želja po maščevanju. To pa mora prinesiti krivičnim Angležem le zaslužen kazni.

Pristojbinski ekvivalent.

(Dalje).

Prvi fiskališki poskus.

Šele l. 1888. je avstrijska finančna oblast prišla nakrat na misel, zahtevati na pristojbinski ekvivalent ne le od delniških družb, ampak sploh od vseh trgovskih in obrtniških družb. Prva žrtev tega popolnoma novega tolmačenja zadnjič omenjenega zakona je bila neka trgovska firma na Predarlskem. Finančna oblast pa ni zahtevala, da mora dotična firma plačati ekvivalent od tistega časa, ko je finančna oblast prišla na to znamenito misel, ampak zahtevala je, da se mora ekvivalent plačati za ves čas nazaj, za ves čas od 1. januarja l. 1863. Dotična firma se je pritožila na upravno sodišče, to pa je podano pritožbo zavrnilo.

Od tedaj se je zdaj tu zdaj zopet tam kaki trgovski ali obrtniški firmi predpisal pristojbinski ekvivalent, a le malokateri se je posrečilo, da se je s pritožbo na upravno sodišče ubranilo tega krivičnega bremena.

Veliki fiskališki zajezd.

Z januarjem letošnjega leta so se finančna oblastva načeloma postavila na stališče, da morajo sploh vse trgovske in obrtne družbe plačevati pristojbinski ekvivalent. Finančna oblastva so vse trgovske in obrtne družbe, naj imajo kaj nepremičnega premoženja ali naj ga nimajo nič, pozvala, da morajo podati izpovedbe o svojem premoženju v svrhu odmerjenja pristojbinskega ekvivalenta. To se je zgodilo na podlagi naredbe finančnega ministrstva z dne 14. julija lanskega leta (drž. zak. št. 120), s katero naredbo je vlada enostransko premenila zadnjič omenjeno določbo zakona glede gotovih oprostitev od pristojbinskega ekvivalenta.

S to naredbo je upravna oblast premenila zakon in mu dala smisel, ki ga zakonodajalec ni nikdar imel.

Ratio legis.

Že to, da se je pristojbinski ekvivalent naložil delničnim družbam nasprotuje duhu zakona, zakaj delnice dobe vsak čas družega lastnika, zdaj se prodajo, zdaj se darujejo, zdaj se podejujejo. Delnice krožijo neprestano iz rok v roke, delnice spadajo mej najbolj premečne stvari, ker se jih lahko prodaja, daruje, podeduje in uničuje. Država ima pri delnicah že itak velik dohodek, ker je na pr. od vsake prodaje delnic na borzi plačati borzni davek, od vsake daritve, od vsake dedščine se plača pristojbina. Kaj pa hoče vlada še več? Zakon se je torej nelogično razširil. Prvotno je bil namen, obremeniti s pristojbinskim ekvivalentom samo takozvano „mrtvo roko“, toda juristi so iztuhtali, da je mrtva roka juristična oseba in iz tega so sklepali, da se mora po istem merilu meriti sploh vsem jurističnim osebam. Prezrli so pri tem bistveno stan te zadeve, da je mej jurističnimi osebami velik razloček.

Po duhu zakona in po intencijah zakonodajalca morajo gotove juristične osebe biti na vsak način oproščene pristojbinskega ekvivalenta. Upravno sodišče je to v dveh slučajih celo samo priznalo, kajti oprostilo je dve komanditni trgovski predpisanega ekvivalenta. Upravno sodišče se je pri tem sklicevalo na § 123. trgovskega zakona, češ, da komanditne družbe zategadelj niso podvržene pristojbinskemu ekvivalentu, ker niso ustvarjene za dlje časa kakor dotlej, dokler posamični člani take družbe oziroma njihovi pravni nasledniki žive. To je vender jasno, a finančna oblast se za to vender ne zmeni.

(Dalje sledi).

Kmetijstvo.

O sadjarstvu.

V nekaterih krajih naše domovine napreduje sadjarstvo tako, da je kar veselje, gledati take vasi. Žalost pa obhaja človeka, ko vidi kraje, kateri nimajo skoro nobenega sadnega drevja. Pač imamo po deželi več kme-

tijskih podružnic, katere se s hvalevredno požrtvovalnostjo trudijo za povzdigo sadjarstva. Imamo tudi nekaj teoretično in praktično izobraženih sadjarjev različnega stanu, kateri mnogo delujejo za prospeh gospodarstva na tem polju, toda kaj nam vse to pomaga, ko pa nedostaja — in to povdarjamo posebej — masi naroda večje izobrazbe in pred vsem pouka v kmetijstvu. Na lastne oči sem videl, kako je neki posestnik sadil drevesa, katera je dobil iz kmetijske podružnice. Z lopato je privzdignil rušo, potisnil drevesce s koreninami v luknjo ter z nogo zopet zamašil rušo. Ako je tu pa tam kaka korenina ven gledala, zato se je malo zmenil. In mož tega ni morda delal iz neumnosti, ampak iz nevednosti. In zdaj naj pa drevo raste in uspeva!

Žalibog da se s cepljenjem ne godi nič bolje. Skoro v vsaki vasi se nahaja očanec, kateri si v nemalo čast šteje, da ima pri cepljenju „srečno roko“. In kako požlahtnuje? Divjake prekolje 10 cm ali še več globoko, utakne v precep čepica in na vse to povije in poveže ilovico. Ako je cepič eno ali dveleten, ali pa celo kaka vejica, to mu je vsejedno. Da je težavno in zamudno delo, ilovico tako poviti, da ne dohaja zrak, bo vsakemu umevno. O kakem drugem cepljenju nima niti pojma. Da se izmed 100 dreves komaj 50 prime in še ta imajo kal bolezni v sebi, je čisto naravno. To ni nič pretiranega, vse je žalostna istina, in prepričan sem, da sta dve tretjini krajev na Kranjskem, v katerih se ne godi nič bolje. Kakor mora obhajati razumnega čebelarja groza, ko vidi po vaseh na pol razpadle čebelnjake, ki so pravi pomniki te porušene gospodarske stroke, ravnotako ga obide žalost, ko se ozira po sadnem drevju. Mlado, na pol doraslo drevje a že hira in se suši! Zdravega mladega zaroda je bore malo. Le sem in tje zapazimo kako lepo zrasteno sadno drevo, katero stoji kakor steber sredi razvalin. Posestnikov, kateri imajo lepo in očiščeno sadno drevje, je malo. In še ta napredek je pripisovati največkrat posebnemu trudu kacega župnika ali učitelja, kateri mu je na lici mesta kazal, kako mora saditi, oplemenjevati, izgojevati, zatirati škodljivi mrčes itd.

Ker že govorim o duhovnu in učitelju, še par besed o teh dveh stanovih. Bili so časi, ko so duhovniki veliko lahko se reče, največ storili za prospeh dobičkonosnega sadjarstva. Saj ima pa vsak župnik več ali manj sveta, na katerem lahko napravi lep, vzgleden sadovnjak. Žalibog, da župniki sadjarje vedno bolj izginevajo, a mladi duhovniški naraščaj ima prav malo ali pa nič razuma za to prelepo gospodarsko panogo. Postal mu bo popolnoma neznano, koliko lepega, mičnega in koristnega ima v sebi ta srce in duha blažeča kmetijska stroka.

In učitelji? V čast temu stanu lahko rečemo, da imamo na Kranjskem mnogo učiteljev, kateri so teoretično in praktično izvežbani o sadjarstvu in razvijajo v tej stroki živahno delavnost. Le žal, da je malo takih, kateri bi imeli zraven drevesnice tudi sadovnjak. Mnogo šol pa še drevesnic nima.

pa so ostale mejnarodne čete spoznale to nemško nakano, so jim odrekle sopomoč. Angleži, katerih sebičnost je tudi znana, odločno obsojajo nemško nastopanje in pravijo, da je vsega razburjenja na Kitajskem kriva izzivajoča nemška politika in zahtevajo, da se Nemcem prepove delati na svojo roko ekspedicije proti Kitajcem. Kakor se čuje, pa je Nemcem tudi že pošlo veselje izpostavljati se Kitajcem, ako jih ne podpira mejnarodno vojaštvo, vsled česar bodo prišli do spoznanja, da je najbolje zanje, ako poberejo kopita in marširajo za Walderseejem domov. Kitajski dvor je z nova izjavil, da se vrne v Peking še le tedaj, kadar ostavi zadnji evropski vojak sveto mesto. Pa tudi drugi Evropejci ne bodo smeli prebivati v Pekingu potem več, ko se vrne tja cesarski dvor, ki je nasičen sovraštva do Evropejcev. Po svojem povratku hoče cesar dati podreti vsa ona poslopja, v katerih je prebivalo evropsko vojaštvo ter urediti vse zopet po starem in tako izbrisati sled sedanjih dogodkov. Po nekaterih krajih so se zopet zbrale boksarske čete in se je primerilo nekaj preganjanj kristijanov, vendar vse kaže, da nastane prej mir, nego se je pričakovalo.

Vojna v južni Afriki. — Ti Angleži so zares čudni ljudje! Po eni strani se bahajo, da je njih reč v južni Afriki dobljena, ter da se utelesiti republiki Oranje in Transvaal angleškemu ozemlju v južni Afriki, da se prične v zlatih rudnikih v Johannesburgu zopet izkopavati zlato, pri Kimberleyu pa dijamanti — apo drugi strani sami priznavajo, da je njih stvar zavožena, in to vsled slabe organizacije njihove vojske na kopnem, katero slabost so znali izkoristiti oni krogi, kateri niso mogli več dalje gledati, kako si Anglija brez posebnega truda pridobuje pokrajino za pokrajino v tujih delih sveta in črpi iz njih bogastvo in moč. Zavest o slabosti svoje kopne vojne moči je že tako daleč privedla Angleže, da ponujajo Burom kar najugodnejše mirovne pogoje, z drugimi besedami, da že sami prosijo za mir. Sili jih k temu pa tudi okolnost, da so se pokazale žalostne posledice tega nepremišljenega vojevanja, v katero jih je zavedlo bliščeče zlato in židovska samopašnost, v Angliji sami. Kajti ne le državne finance, marveč tudi ljudsko blagostanje trpi zelo na teh posledicah. Ker je skoro vse dela zmožno moštvo odšlo iz domovine, so postale neštete družine brez opore in brez kruha, vlada pa ne da za to nobenega nadomestila. Radi tega vlada med ljudstvom velika nevolja in se je bati še hujših posledic. Kakor se poroča, je nastopil pot v Anglijo kapski guverner Milner s pretvezo sicer, da se poda na dopust ter da je vzel, kot se je širokoustno izjavil na prirejenem mu banketu v slovo, — retour-listek v južno Afriko. Ali resnica je le, da je bil Milner prisiljen zapustiti svoje mesto, ker je on mnogo zakrivil vse homatije s svojo podkupljivostjo, in pa ker je angleška vlada spoznala za potrebno, da tega sovražnega človeka odstrani. Vender pa s tem še ni odstranjen zadnji vzrok vojne, in ne bode odstranjen, dokler stoji le še jeden angleški vojak v južni Afriki. Na mestu Milnerja prevzame Kitchener vsa posla kapskega upravitelja tako dolgo, — da tudi on sledi Milnerju a brez — retour-listka za vožnjo po morju in po suhem.

Obrtnija.

Pristojbinski ekvivalent.

(Dalje).

Ravno tako kakor komanditne družbe, na katere se nanaša v zadnjem članku citirana razsodba upravnega sodišča, tako tudi odprte trgovske družbe ne morejo dlje

trajati, nego žive člani dotične družbe oziroma njihovi dediči. Saj določa celo trgovski zakon z ozirom na te družbe v 123.:

„Odprta trgovska družba se po smrti jednega družabnikov razpusti, ako pogodba ne določa, da ostane družba z dediči umrlega družabnika“.

Sklicevali smo se slednjič na dve razsodbi upravnega sodišča, s katerima je bila veljavnost § 123. trgovskega zakona za komanditne družbe izrecno pripoznana; imamo pa tudi razsodbo, katera to isto pripoznava tudi za odprte trgovske družbe. V tej razsodbi iz l. 1898. (št. 11.561 budjeviške finančne oblasti) je rečeno:

„Odprta trgovska družba, ki je bila ustanovljena, ne da bi se glede dobe nje obstanka bilo kaj natančnejšega določilo, velja kot ustanovljena za toliko časa, dokler živi ustanovnik, zakaj vsled nedostajanja druge pogodbene določbe, razpusti se ista po ustanovnikovi smrti v smislu člena 123, vrsta 2 trgovskega zakona. Z ozirom na to zakonsko določbo nikakor ne gre, preobračati njenih pravnih posledic v direktno nasprotje in istemu, ki se sklicuje na ipso iure nastalo pravno posledico nalagati še dokaz, da se ni zgodilo še ničesar, kar bi bilo to pravno posledico izključilo“.

Pri delniških družbah je na prvi pogled jasno, da niso ustanovljene samo za čas, dokler žive delničarji. To je popolnoma proti naturi delniških družb. Iz tega pa potem izhaja, da se zakon o pristojbinskem ekvivalentu (Op. 1. § 106, B, e). „Pristojbinski ekvivalent ne velja za družbe, ki so bile v svrhu skupnega pridobivanja ustanovljene za čas, dokler žive družabniki ali njihovi dediči“ nanaša samo na odprte trgovske in na komanditne družbe.

Tolmačenje tega zakona v tem smislu, kakor je obsega uvodom teh člankov citirana senzacionelna naredba finančnega ministrstva, je popolnoma napačno tolmačenje namreč, da so oproščene pristojbinskega ekvivalenta samo tiste odprte trgovske družbe in tiste komanditne družbe, ki so bile od začetka in izrečno ustanovljene samo za čas, dokler žive prvotni družabniki in samo njih prvi dediči. To je vendar nesmiselno, zahtevati, da naj se izrečno določi nekaj, kar se po sebi razume. Kontrahentje kake take družbe se tudi pri najboljši volji ne morejo za dlje obvezati kakor za tisti čas, ko žive. To je vendar maksimum tega, kar se sploh more določiti.

Upravno sodišče je sicer pri neki priliki trdilo, da zamorejo take družbe nedogledno dolgo obstati, ako se vedno novi družabniki sprejemajo. To je že mogoče, da morejo obstati nedogledno dolgo, toda zato se sploh ne gre; ustanoviti se na nedogleden čas absolutno ne morejo in v smislu prej omenjene zakonske določbe (Op. 1., § 106 B, e) je ravno merodajno, za koliko časa so bile ustanovljene! Ali pristopi čez 10, 20 ali 50 let tej družbi kak nov družabnik, tega pri ustanovitvi ne more nihče vedeti, po vrh pa je sprejetje novega člana mogoče samo

po novi pogodbi. S to preneha prejšnja družba in se ustanovi nova.

Zakonska določba, da so oproščene pristojbinskega ekvivalenta vse „družbe, ki so ustanovljene samo za čas življenja družabnikov in njihovih dedičev“, se strinja popolnoma s § 123. trgovskega zakona in ima brez vsakega dvoma namen, karakterizirati odprte trgovske in komanditne družbe v nasprotju z delniškimi družbami in drugimi tem podobnimi družbami ter jih izrečno oprostiti pristojbinskega ekvivalenta. (Konec prih.)

Nekaj o sajenju trt.

Najboljši čas za sajenje trt sta jesen in pomlad. Nekateri naši bolj izkušeni vinogradniki trdijo, da se v jeseni sajene trte boljše sponašajo nego spomladi in jaz jim dam v tem popolnoma prav. Če sadimo trte že v jeseni, se zemlja okoli njih boljše vleže in take trte začnejo navadno prej poganjati nego one, ki jih hranimo čez zimo v hladnem hramu, kjer se morebiti deloma posuše in včasih tudi splesnijo. Tudi ni treba spomladi v vinogradu mnogo teptati, in zemlja ostane zato bolj rahla. V jeseni pa ne smemo saditi trte tam, kjer bi po zimi lahko pozeble. Ravno tako jih ne moremo saditi v tem času, ako zemljo šele bolj pozno pripravimo. Zato je pri nas skoraj splošna navada, da se sadijo trte spomladi. Ker je ravno sedaj čas, ko se pričinja s spomladanskim sajenjem, zato mislim, da ustrezem marsikomu, če spregovorim tu nekoliko, na kar naj pazi, kadar trte sadi. Saj se pregreški, ki jih napravimo v vinogradu s sajenjem, čestokrat jako hudo maščujejo, in znano mi je več slučajev, da je vinogradnik izril vse svoje na novo nasajene trte, ker ni znal, ko jih je sadil, kaj trta zahteva.

Predno se lotimo sajenja, označiti je z malimi količi mesto, kamor naj se vsak trs zasadi. Te količe zabosti je po vinogradu v vrsti in ne sem ter tje po vinogradu, kakor smo sadili trte v starem času. Okoli trt, ki so sajene v vrsti ali v redu opravlja se vsako delo mnogo lažje, a solnce posamezne trte boljše obseva. Tudi se zemlja med redovi prej razgreje in k trtam lažje dohaja zrak. Gorkota, svetloba in zrak vplivajo pa jako dobro na razvoj mladja in grozdja, vino iz takih vinogradov je zatorej boljše. Pa tudi trtne bolezni (strupena rosa, grozdna plesen itd.) škodujejo tu mnogo manj nego v vinogradu, kjer raste vse križem, kamor dohaja le težko zrak.

Ako je mogoče, obrnejo se naj trtni redovi proti jugu. Tako obrnjene redove obseva solnce predpoldne od ene, popoldne od druge strani, trta se zato bolj enakomerno razvija. Povsod pa nam ni mogoče obračati redov proti jugu. Zlasti v bregovih se moramo čestokrat ravnati po tem, kako ti vise. Navadno se napravljajo tu redovi

od dna proti vrhu in le redkokedaj povprek brega. Prvi način se kolj priporoča, ker se po tem načinu nasajeni vinograd lažje obdeluje. Razun na zemljišče, moramo včasih paziti tudi na vetrove, ki so čestokrat trtam jako škodljivi. Redovi obrnejo naj se tako, da piše sapa skozi nje in ne od strani.

Amerikanskih trt ne smemo saditi tako tesno, kakor smo sadili domače, ker se te bujnejše razvijajo in potrebujejo zato več prostora. Vrsto od vrste napraviti je vsaj 130 do 150 cm narazen. V vinogradu, katerega hočemo ohdelovati s plugom, ni niti daljava 2 metrov prevec. Kadar so redovi bolj narazen, sadimo pa trte v redu lahko bliže. Vender naj se tudi tu ne prekorači daljave 1 metra. Ako sadimo trte bolj redko, ne izgubimo ničesar na pridelku, ker trto lahko bolj močno narežemo; pač pa pridobimo na dobroti vina.

Poleg količa, ki zaznamuje mesto, kamor se ima trta zasaditi, izkoplje prilično 45 cm globoka jama, v katero se ima trta zasaditi. Če sadimo reznice (kolči) navadno ni treba jame, marveč zadostuje luknja, ki jo napravimo z lesenim kolom ali pa z železnim drogom (štango). Paziti je, da se nahaja jama, oziroma luknja vedno na isti strani kola, ker bi prišla v nasprotnem slučaju trta lahko izven reda.

Ako sadimo cepljene trte ali pa okoreninčenke, naj se zemlja na dnu jame zrahlja, a nad to naj se razgrnejo trtne koreninice tako, da se ne križajo. Ko so se razgrnile, pogrnejo naj se z rahlo zemljo še kakih 10 cm na visoko, a pri tem naj se trta z eno roko vedno pretresava, da se zemlja koreninam bolje prileže. Kdor ima vodo na razpolago, trte lahko zalije. S tem se vzbudi v njih življenje in se tudi bolj gotovo primejo.

Ako rabimo že prvo leto gnoj, ne smemo ga dejati, kakor imajo naši kmetje navado, pod trto, ker bi se ne mogel v globočini razkrojiti in bi mu tudi voda odvzela vse redilne snovi. Od takega gnojenja bi ne imeli nobene koristi. Še manj pa smemo dajati gnoj na trtne korenine, ker bi začele te z gnojem vred prhniti. S tem gnojenjem bi si samo škodovali, in le malo trt bi se prijelo. Gnoj naj se poklada torej nekoliko nad korenike, kakih 15 cm pod površino, proč od trte, od koder izpere voda redilne snovi polagoma h koreninam.

Cepljene trte postaviti je v jamo tako globoko, da pride spojno mesto ravno na zemeljsko površino. Kjer imajo navado, trte naslednjega leta z novo zemljo nasipati, zasadi naj se cepljenka nekoliko više. Nad cepičem naj se napravi iz rahle zemlje ali iz peska majhen kupček, ki ga varuje mraza in suhote. Ko se trta nekoliko razvije, treba je ta kupček razgrniti.

Še divje okoreninčenke pogrezniti je nekoliko bolj globoko v zemljo nego cepljenke. Posebno, če jih mislimo nizko v zeleno precepiti, priporočam, naj se sade tako, da pride gornji del trte kakih 10 cm pod vrh, na kar se napravi nad trto klobuku podobna jamica. Jamica služi v ta namen, da mladika zemljo lažje predere. V

Obrtnija.

Pristojbinski ekvivalent.

(Konec.)

Protizakoniti fiskalizem.

Tista določba pristojbinskega zakona, s katero smo se bavili (T. P. 106 B. e. opom. 1.) ima še prav zanimiv privesek. Ta se glasi:

„Pristojbinski ekvivalent se ne sme predpisati družbam za skupno pridobivanje, ki niso ustanovljene za dlje časa kakor za 15 let“.

Iz tega misli finančno ministrstvo, da sme per argumentum e contrario sklepati, da so vse družbe ustanovljene za dlje kakor 15 let pristojbinskemu ekvivalentu podvržene, kar je seveda flagrantna krivica in drugega nič kakor jasno izhaja iz tega, kar smo pisali v prejšnjih številkah o tej zadevi. Ta poskus ni drugega, kakor protizakonito fiskalično nasilstvo.

Sploh je vse tolmačenje zakona, kakor je obsega naredba finančnega ministrstva z dne 14. julija l. 1900 svojevoljno fiskalično in v najdirektnejšem nasprotju z nameni zakonodajalca, da še več, naravnost protiustavna prememba veljavnega zakona.

Vsled tega je liberško trgovsko društvo podalo obširno in temeljito spomenico na vlado, specielno na finančno ministrstvo. V tej spomenici zahteva, naj se vlada drži duha in besedila veljavnega zakona, zajedno pa naj sproži, da se zakon v državnem zboru tako spremeni, da se ne bo več mogel zlorabljati po znani fiskalčni navadi.

Zdaj cirkulira po vsi Avstriji v tem smislu sestavljena peticija na poslansko zbornico. Želeti bi bilo, da dobi ta peticija tudi pri nas kar mogoče največ podpisov, zakaj, za nas je stvar še posebne važnosti, ker je jako mnogo taci trgovskih in obrtniških družb, največ taci, ki štejejo po dva člana, in za katere pomeni pristojbinski ekvivalent jako občutno breme.

Gospodarska zveza v Ljubljani je imela v torek svoj občni zbor pod predsedstvom dr. Šusteršiča. Iz poročila ravnatelja „Gospodarske zveze“ je razvideti, da je tekom leta 1900 pristopilo 36 hranilnic in posojilnic z deleži I. vrste, 34 hranilnic in posojilnic z 42 deleži II. vrste, 33 konsumnih društev z deleži II. vrste, 25 trgovcev, 11 obrtnikov in 1197 rednih članov. Ob novem letu 1901 je pristopilo 200 rednih in 10 trgovskih članov, 28 zadrug z deleži II. vrste in 1 zadruga z deležem I. vrste. Promet „Zveze“ znaša 2.583.778 kron primankljaj znaša 10.547 kron 43 vin.

Kmetijstvo.

Letošnja zima in njen vpliv na vinograde.

Letošnja zima bila je izvanredno ostra in dolga. Zato so pa tudi njene posledice izvanredne. V mnogih krajih pozebli niso le orehi, marveč tudi drugo sadno drevje. Pozeble so breskve, marelice, da še celo hruške io jablane. Posebno žalostne posledice letošnje zime vidimo pa po vinogradih. V nizkih legah so trte jako močno pozeble, v višinah ne. Stare necepljene so razpokale v starem lesu. Počrnela so jim na mladikah očesa, pozeble so pa tudi mladike same. Kaj čudno pri letošnjem pozebljenji še prav mladih cepljenih trt je pač to, da so jim pozebla najspodnejša, najnižja očesa, izven snega ostala pa niso pozebla. Še bolj čudna prikazen pri letošnji pozebi še prav mladih cepljenih trt je pa ta, da so pozeble podlage same, ne pa evropski del trte. Tako pozeble so večinoma šele v lanskem in predlanskem letu zasajene ali zagrubane cepljene trte. Že celo velja to o trtah, cepljenih na rupestris podlago. Tako pozeble trte so v evropskem delu večinoma nepozeble, pozeble so pa tikoma pod požlahtnitvijo, in naj si bodi, da so bile čez zimo z zemljo zasute. Vse te prikazni nizkega pozebljenja spričujejo, da je bil pač vzrok pozebljenja sledeči: Ko so bile v februarju trte zametene, pričelo je deževati. Dežnica in snežnica, stekla sta se dol k zemlji, katera je pa zmrznjena bila in tam spremenila se je s snegom vred v led, kateri je trte dlje časa obdajal. V ledu so pa trte seveda morale pozebsti. Sicer je pa ravno po letošnji zimi dognano, da je rupestris podlaga, bodi si že metalika ali pa montikola, za naše podnebne razmere preobčutljiva.

Zanimivo je zvedeti, katere na ameriške podlage cepljene evropske vrste so najmanj pozeble. V tem oziru podaja vinograd grmske kmetijske šole v Cerovcih pri Smolinivasi najboljše podatke. Tam se kaže, da nista zelenika in laški rizling čisto nič pozebla, žametasta črnina pa le prav malo. V ravno tem vinogradu se skazuje tudi španjol in beli burgundec proti zimi le prav malo občutljivi sorti. Žal in zopet žal, da se je pa kraljevina kaj občutljivo pokazala, kajti ona je grdo pozebla. In to ne ravno v nizki legi, ampak že precej v višini. Kaj občutljivi sta tudi modra frankinja in portugalka. Ker novi cepljeni vinogradi že kar strašansko dosti stanejo, kazalo bode pač, glede izvolitve sort pri cepljenju se tistih držati, katere so letošnji zimi dobro kljubovale. Cepiti bode torej kazalo zeleniko (dasiravno so ji nekateri strokovnjaki jako neprijazni) žametasto črnino, italijanski rizling. Sicer treba pa vedeti, da je letošnja zima tudi po drugih vinorodnih deželah tako nemilo gospodarila kakor pri nas ali pa še veliko hujše. Tako je čitati po časnikih prežalostna poročila iz Italije, posebno pa iz južnih Tirol, da so tam trte večinoma vse mrtve. Močno